

פרשת נח – אות הקשת

אחרי שנח יצא מהתיבה הבטיח הקב"ה שלא יהיה עוד מבול. כדי לחזק את הברית נתן הקב"ה את הקשת כאות וסימן: "אֶת קַשְׁתִּי נִתְּמִי בְּעָנָן, וְהִנֵּיתָהּ לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ" (ט יג).

שאלו המפרשים: האם יש משהו מיוחד בקשת עצמה שבגללו היא נבחרה כדי להיות האות להזכיר שלא יהיה מבול?

לדעת הרמב"ן, כשאנשים מקבלים על עצמם איזו שהיא התחייבות, הם לוקחים דבר שיזכיר להם את ההתחייבות, ואין משמעות לדבר שנבחר לשמש תזכורת. שתי ראיות לכך:

ראיה ראשונה מגל האבנים שהיה לאות ולעדות בין יעקב ללבן לחיזוק ההסכם ביניהם שאף אחד לא יפלוש לתחומו של השני, ושיעקב יתנהג כראוי עם נשותיו, בנות לבן (בראשית לא מה-נב). אין שום קשר משמעותי בין האבנים שבגלעד לבין תנאי הברית שכרתו.

ראיה שנייה מהברית שכרתו אברהם ואבימלך: אברהם נתן לאבימלך שבע כבשות, "בְּעֵבֹר תִּהְיֶה לִי לְעֵדָה פִּי תִפְרָתִי אֶת הַבָּאָר הַזֹּאת" (בראשית כא כז-ל). גם כאן אין שום קשר משמעותי בין כבשות לבין תוכן הברית ולהוכחת הבעלות של אברהם על באר שבע.

לכן, לדעת הרמב"ן, אין לחפש שום משמעות מדוע נבחרה דווקא הקשת לשמש כאות על הברית עם נח.

ובכל זאת מוצא הרמב"ן סמליות בצורה של הקשת הקשורה לתוכן הברית ולשבועת הקב"ה שלא יהיה עוד מבול: צורת הקשת בענן דומה לצורת כלי הנשק קשת, אך הכיוון של הקשת מורה על "שביתת נשק", כלומר, שמעכשיו לא יילחם הקב"ה ביושבי תבל ולא יענישם במבול, שהרי הקשת מכוונת מהארץ כלפי השמיים, כמו מנהג הנלחמים שכשרוצים להראות שפניהם לשלום הם הופכים את כלי הנשק כנגדם. בנוסף, לקשת בענן אין חיצים וגם לא יָתֵר (המיתר המתוח בקצות הקשת לדריכה ולירייה של החיצים). לכן מסמלת הקשת את השלום בין רבש"ע לעולמו.

מכיוון שהקשת היא אות לברית שלא יחרב העולם, יש תקופות שלא נראתה בהם הקשת, כמו בזמנם של רבי שמעון בר יוחאי ורבי יהושע בן לוי שהיו צדיקים גמורים, שהרי אם יש בדור צדיק גמור שבזכותו העולם קיים – לא נצרך אות הקשת ("בראשית רבה" לה ב; כתובות עז:).

ארץ ישראל   אמונה   תורת המשפחה   בית המקדש   פרשת שבוע   תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי"י : shayleshay.co.il

נפסק בשולחן ערוך (אורח חיים סימן רכט סעיף א) שהרואה את הקשת מברך: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, זוכר הברית (ו)נאמן בבריתו וקיים במאמרו". ומוסיף רבי יוסף קארו שאסור להסתכל הרבה זמן בקשת; וכתב שם רבי ישראל מאיר הכהן, בעל "משנה ברורה" (סעיף קטן ה) על פי התלמוד (חגיגה טז א) שהמסתכל בקשת זמן רב ייפגעו עיניו, ולכן יביט מעט על הקשת ומיד יברך את ברכת הקשת.

מה הבעייה בהבטה ממושכת בקשת?

בספר "עיוני פרשה" של הרב אברהם ריבלין מבואר שהקשת רומזת לקב"ה, כמו שנאמר בספר יחזקאל: "כִּמְרֵאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה כְּעֵנַן בַּיּוֹם הַגֹּשֶׁם – כִּן מְרֵאֵה הַנְּגִיזָה סְבִיב, הוּא מְרֵאֵה דְמוֹת כְּבוֹד ה'" (א כח), ולכן נאמר בזוהר (חלק ב דף סו ב) כל המסתכל בקשת כאילו מסתכל בשכינה. בהבטה ממושכת במראה שכינה יש יהירות, וכמו שלמדנו ממשנה רבנו, העניו מכל אדם, שהסתיר פניו בגילוי השכינה בסנה "כִּי יֵרָא מִהֵבֵיט" (שמות ג ו) מתוך ענוה, "כי אין לתלמיד לזקוף עיניו ופניו בפני רבו" (ר' יוסף בכור שור ור' דוד צבי הופמן שם).